

ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТІВ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

І.В. Копитова, к. е. н.

Житомирський національний агроєкологічний університет

Розкрито нагальність вирішення проблеми підвищення ефективності управління сільськогосподарським виробництвом. На основі аналізу наукових підходів зроблено висновок щодо визначення ефективності сільськогосподарського виробництва та запропоновано головні пріоритети у її забезпеченні.

Постановка проблеми. Сільське господарство формує 11% ВВП України і щорічно приносить до Державного бюджету 1-1,5 млрд. грн., а також є стратегічною галуззю країни з огляду на процеси глобалізації. Разом з тим, з кожним роком поглиблюються негативні диспропорції у розвитку цієї пріоритетної галузі. Основними причинами такого становища справ є як невинуватене нехтування інтересами сільського господарства з боку органів державної влади, так і низький рівень ефективності менеджменту багатьох сільськогосподарських підприємств.

Аналіз останніх джерел та публікацій. Проблема підвищення ефективності управління сільськогосподарським виробництвом сьогодні знаходиться в центрі уваги багатьох теоретиків і практиків управління, а також вітчизняних політиків, які досліджують основні напрями забезпечення відповідності керуючої та керованої систем. Однією з визначальних сфер у її вирішенні є знаходження орієнтирів істинної ефективності менеджменту сільськогосподарського виробництва.

Виклад основного матеріалу. Як показав аналіз досліджуваної проблеми, на сьогоднішній день в науці управління та економіці сільського господарства сформувалося розуміння визначення ефективності управління на основі результативно-затратного принципу. При цьому, пріоритет надається «цільовій» ефективності, максимальне, найвище значення якої характеризується повним збігом результату з поставленою метою [3]. Але такий підхід не дозволяє в повній мірі розкрити сутність економічної категорії «ефективність», оскільки орієнтує на визначення, насамперед, кінцевої результативності і не передбачає оцінки засобів управлінської діяльності, завдяки яким вона була досягнута. Тобто, лишається не розкритим сам зміст управління і, зокрема, доцільність прийняття рішень та якість безпосередньо управлінських дій в ході їх реалізації.

В зв'язку з цим запропоновано ефективність управління сільськогосподарським виробництвом розглядати в двох аспектах: по-перше, як порівняння отриманого кінцевого результату з поставленою метою, тобто як ефективність, що виражається в кінцевих результатах сільськогосподарського виробництва; по-друге, як функцію від основних елементів структури процесу управління, а також об'єктивних умов, в яких здійснюється цей процес. Зокрема, в якості пріоритетів ефективності управління сільськогосподарським виробництвом необхідно виділити: нагальність та спрямованість потреб, що трансформується у рівень конкурентоспроможності продукції як показник доцільності існування певного виду агробізнесу; потенціал суб'єкта управління (якість менеджерської команди); потенціал об'єкта управління (виробничий потенціал); якість цілепокладання (ефективність управлінських рішень); адекватність обраних стратегій поставленим цілям; дієвість механізму управління, що позначається на рівні керованості об'єкта управління; відповідність результату поставленим цілям (в якості результату доцільно використовувати такі показники, як чистий прибуток, частка ринку, рентабельність підприємства та ін.); рівень адаптації підприємства до умов зовнішнього середовища, який умовно можна ототожнити з рівнем його конкурентної сили; час управлінського впливу (своєчасність досягнення поставлених цілей) тощо [3].

Висновки. Використання зазначених пріоритетів ефективності управління сільськогосподарським виробництвом сприятиме його відродженню та розвитку.

Список використаних джерел

1. «Про державну підтримку сільського господарства України»: Закон України від 24.06.2004р. №1877-IV – Верховна Рада // www.nau.ua/dos/?uad=1088.636.7&nobreak=1.

2. «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015.»: Закон України від 18.10.2005р. №2982 – Верховна Рада // www.glokiiev.ua/fales/db.phi?st=2826&god=2005.

3. Копитова І.В. Система критеріїв оцінки ефективності функціонування систем управління виробництвом // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування: Зб. наук. пр. – Рівне: НУВГП. – 2005. – Вип. 2 (30). – С. 52-60.